

ТОРА ОР • ПАРШІ МІКЕЦ • МААМАР 6

ביאור על הנ"ל

Пояснення сказаного вище

«Міцвот» самого Б-га — це низведення Його Нескінченного світла (Ор Ейн Соф) у сфери духовного прояву (сфірот): інтелектуальні сили (мохін) — це «тфілін», а світло, що входить у них, — це те, як Він їх «накладає». Міцвот людини притягують це світло у світ еманції (Ацилут), тоді як самоусунення (бітуль) власної волі й безмежна любов до Б-га низводять саму Волю всіх воль — «чашу» на вершині менори Захарії.

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

likuteitorah.com/uk/torah-ohr/mikeitz/6/

ГОЛОВНА ДУМКА

«Міцвот» самого Б-га — це низведення Його Нескінченного світла (Ор Ейн Соф) у сфери духовного прояву (сфірот): інтелектуальні сили (мохін) — це «тфілін», а світло, що входить у них, — це те, як Він їх «накладає». Міцвот людини притягують це світло у світ еманції (Ацилут), тоді як самоусунення (бітуль) власної волі й безмежна любов до Б-га низводять саму Волю всіх волей — «чашу» на вершині менори Захарії.

Кожен розділ: текст івритом, потім переклад, потім коротке пояснення під золотою лінією. Маленькі цифри в тексті івритом позначають примітки наприкінці.

КОРОТКО ПРО МААМАР

Пояснюючи слова «Бо в Тобі джерело життя», маамар запитує, що означає, що Б-г накладає тфілін, огортається цицит і молиться. Ацилут — ніщо перед Нескінченим світлом, яке досягає його лише через лінію світла (кав) і численні скорочення (цимцум); це низведення і є «міцвою» Б-га. Як і в людських тфілін, тут є предмет (чотири мохін) і дія (Нескінченне світло вбирається в них). Альтер Ребе запитує, як «предмет» може існувати згори, де все походить від Б-га, і відповідає, спираючись на «Патах Еліягу»: відходить лише зріле світло, а посудини мають власне джерело, тож залишаються «наче тіло без душі». Обидва тлумачення слів «Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху)» — як Нескінченного світла або як Зеїр Анпін — істинні. Цадикім (праведники) додають світло в Ацилуті, і це світло дає змогу бейнонім (людям середнього рівня) очищувати іскри кліпат нога [проміжної оболонки]. Далі слова «Хто принижує Себе, щоб дивитися на небо й землю» тлумачаться двічі: Б-г входить у Зеїр Анпін і жіночий аспект / Малхут (Нуква) через міцвот, а безмежна любов («небо») і самоусунення волі («земля») низводять Кетер — «чашу» Захарії — із самої сутності. Ось чому Шма передує міцвот і як здійснюються слова «У Твоєму світлі ми бачимо світло».

ПЛАН

1	Міцвот Б-га: низведення Нескінченного світла	¶1-4
	613 міцвот — це шляхи в Зеїр Анпін; «тфілін» Б-га — Нескінченне світло, вбране в мудрість (Хохма) та мохін, а Його цдака (благодійність) — це потік милості (Хесед).	
2	Предмет і дія	¶5-7
	Як тфілін стають міцвою лише тоді, коли їх накладають, так і мохін згори довершуються, коли в них входить Нескінченне світло.	

- 3 Як «тфілін» існують згори** ¶8-12
З «Патах Еліягу» випливає, що відходять лише зрілі мохін, а посудини мають власне джерело, тож залишаються «наче тіло без душі».
-
- 4 Тора, молитва Б-га і два тлумачення** ¶13
«Святий, благословенний Він» — це або Нескінченне світло, або Зеїр Анпін; істинні обидва тлумачення, як і вислови «Мої міцвот» та «міцвот Імені Б-га (Гавая)».
-
- 5 Цадикім і бейнонім** ¶14-15
Цадикім додають світло в Ацилуті; саме це світло дає бейнонім змогу очищувати зло в кліпат нога, тож намір єдиний.
-
- 6 «Хто принижує Себе»: перше тлумачення** ¶16-18
Світло Б-га входить у Зеїр Анпін і Нукву, пробуджуючи сфірот від «сну»; тоді Ізраїль отримує благословення й постає значущим.
-
- 7 Менора Захарії** ¶19-21
Чаша — це вінець (Кетер), тобто Атік світу Ацилут, що походить від Малхут Адам Кадмон; трубки — атрибути, вищі за інтелект, а оливкові дерева — мазалот (духовні джерела впливу), з яких олію добувають пресуванням, що відповідає очищенню іскор.
-
- 8 Самоусунення волі** ¶22-24
Міцвот очищують іскри кліпат нога, але відкладання власної волі низводить саму чашу, що перебуває вище за інтелект.
-
- 9 «Хто принижує Себе»: друге тлумачення** ¶25
«Небо» (безмежна любов) і «земля» (самоусунення волі) притягують Кетер в Ацилут ще до того, як міцвот низводять світло в посудини; тому Шма читають спершу.
-
- 10 «Бо в Тобі джерело життя»** ¶26-27
Джерело кожного світу — лише підпорядковане «в Тобі» світу, що стоїть над ним, але служіння людини притягує додаткове світло із самої сутності («Твоє світло»), і Ізраїль стає «помітним».
-

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ

Тфілін ב-га הקרב"ה מניח תפילין

Нескінченне світло зв'язує себе з Хохмою та мохін і вбирається в них, подібно до того, як людина накладає тфілін.

Наче тіло без душі כגופא בלא נשמתא

Такі посудини сфірот після відходу зрілого світла: вони й далі існують завдяки власному джерелу, але порівняно зі своїм осяяним станом — ніщо.

Зрілі й незрілі мохін מוחין דגדלות ומוחין דקטנות

Повний і зменшений стани Б-жественного інтелекту; відхід зрілих мохін порівнюється зі сном.

Чаша на її вершині וגלה על ראשה

З менори Захарії: Кетер (Атік) Ацилуту, притягнутий від Малхут Адам Кадмон; він вінчає мохін і також отримує додаткове світло згори.

Самоусунення волі ביטול רצון

Цілковите відкладання власних бажань заради самої лише волі Б-га; воно пов'язує людину з Волею всіх волей і називається «землею».

Воля всіх волей רעוא דכל רעוין

Джерело всіх окремих Б-жественних волей, корінь 613 міцвот.

Кліпат нога קליפת נוגה

Проміжна оболонка, у якій поєднані добро і зло; з неї походять матеріальні речовини для міцвот, а міцвот очищують її іскри.

Міцвот Б-га: низведення Нескінченного світла

1 ביאור על הנ"ל¹

Пояснення до сказаного вище.

Цей короткий заголовок указує, що маамар є подальшим поясненням учення, викладеного перед ним у Тора Ор, Мікец. Далі думки попереднього маамару розвиваються докладніше.

2 ביאור הדברים ע"פ כי עמך מקור חיים². ענין תרי"ג מצות הן תרי"ג ארחין שבגולגלתא³ דז"א ושרשן מחד ארחא דא"א. והענין דכל המצות נק' מצות הוי"ה⁴ הקב"ה מניח תפילין ומתעטף בציצית ומתפלל⁵.

Пояснення цього згідно з [віршем]: «Бо в Тебе джерело життя». 613 міцвот (заповідей) — це 613 шляхів у черепі (гульгалта) Зеїр Анпіна (конфігурації Б-жественних емоційних атрибутів), а їхнє коріння — в одному шляху Аріх Анпіна (вищого рівня Б-жественної волі). Суть у тому, що всі міцвот називаються «міцвот Імені Б-га (Гавая)»: Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), накладає тфілін, закутується в цицит і молиться.

Маамар побудовано на вірші «Бо в Тебе джерело життя» (Псалми 36:10). Зогар навчає, що 613 міцвот відповідають 613 «шляхам» у голові (гульгалта) Зеїр Анпіна — конфігурації Б-жественних емоційних атрибутів; усі вони мають коріння в одному шляху Аріх Анпіна — вищої конфігурації Б-жественної волі. Мудреці кажуть, що сам Б-г «накладає тфілін», «закутується в цицит» і «молиться»; маамар має пояснити, що означає те, що міцвот є власними міцвотами Б-га.

3 וביאור הענין הוא להיות כי ידוע דאין ערוך כלל האצ"י לגבי עצמות אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה וכלא ממש חשיבי קמיה ית'.

Пояснення цього таке: відомо, що світ еманції (Ацилут) зовсім не співмірний із сутністю Нескінченного світла (Ор Ейн Соф), нехай буде Він благословенний, і перед Ним усе вважається цілковитим ніщо.

Навіть Ацилут, найвищий зі світів, є ніщо порівняно із сутністю Нескінченного світла. Це порушує питання: як світло, що перебуває так незмірно вище за Ацилут, узагалі може бути низведене в нього?

ומקור האור הנמשך להם הוא רק מבחי קו והארה לבד. וגם אח"כ עוד צמצומים רבים עד שימשך האור בבחי חכמה וחסד.

Джерелом світла, що низводиться до них, є лише рівень лінії світла (кав) — самий лише відблиск. І навіть після цього є ще численні скорочення (цимцуми), доки світло не низведеться у вигляді мудрості (Хохма) та милості (Хесед).

До Ацилуту доходить лише кав — тонкий промінь Ор Ейн Соф; і навіть він проходить через численні подальші скорочення, перш ніж постає як Хохма та Хесед. Це низходження величезне, і маамар ото-тожнює його з «міцвос» Б-га.

4 והוא הנקי בחי שערות. אבא יונק ממזלא⁶ שבחי השערה הוא המשכה בדילוג הערך. וכדי שיהיה הירידה הגדולה והשפלה זו זהו נקי מצות הוי"ה שהקב"ה מקיים המצות.

Це називається рівнем «волосся». «Абба живиться від мазалю [духовного каналу]», бо рівень волосини — це притягування згори вниз, яке переступає [розрив у] співмірності. А це велике сходження вниз і пониження називається «міцвот Імені Б-га (Гавая)»: Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), виконує міцвот.

У Кабалі «волосся» символізує канал, яким проходить лише слабкий відблиск джерела, подібно до того, як волосся росте з голови, але майже не має її життєвої сили. «Абба [мудрість (Хохма)] живиться від мазалю» — волосини бороди Аріх Анпіна, оскільки потік із рівня, вищого за Хохму, до Хохми має перестрибнути через прірву між рівнями. Саме це велике сходження вниз мається на увазі, коли кажуть, що Б-г «виконує міцвот».

היינו שמניח תפילין ר"ל [רוצה לומר] ההמשכה להיות אוא"ס [אור אין סוף] מתלבש בחכמה.⁷ ותפילין לשון התקשרות והתחברות מלמעלה למטה. ולכן מה כתיב בהו כי מי גוי גדול^{8,9} כוי.

Тобто [коли говориться], що Він накладає тфілін [філактерії], це означає притягування, завдяки якому Нескінченне світло (Ор Ейн Соф) одягається в Хохму. «Тфілін» — слово, що означає зв'язування й поєднання згори донизу. Тож що написано в них? «Бо який народ такий великий...»

Коли кажуть, що Б-г «накладає тфілін», мають на увазі, що Нескінченне світло одягається в Хохму. Слово «тфілін» пов'язане зі зв'язуванням і поєднанням — зв'язком вищого з нижчим. Саме тому в тфілін Б-га міститься хвала Ізраїлю: «Бо який народ такий великий...» (Дварім 4:7).

שעיקר השפעת החכמה הוא בשביל נשיי [נשמות ישראל]¹⁰ כמשיית [כמו שיתבאר] לקמן בס"ד [בסייעתא דשמיא]. ומצות צדקה שלו ית' הוא ההמשכה בבחי' חסד להיות עולם חסד יבנה.¹¹

Адже головна мета потоку Хохми — душі Ізраїлю, як буде пояснено нижче, з допомогою Небес. А Його міцва цдаки [благодійності], благословенний Він, — це притягування у формі милості (Хесед), щоб «світ будувався милістю».

Потік Хохми призначений зрештою для душ Ізраїлю — цю думку маамар обіцяє розвинути. У «Тора Ор», у маамарі на Ітро, Альтер Ребе пояснює, що Хохма проходить через ангелів лише як через посланців, а її мета — притягнути Хохму в душі Ізраїлю. «Міцва цдаки» Б-га — це притягування Хесед, щоб «світ будувався милістю» (Тегілім 89:3); слово олам у псалмі, яке прямо означає «вічно», прочитується тут як «світ».

РОЗДІЛ 2 • 15-7

Предмет і дія

5 והנה כמו ע"ד דוגמא בקיום המצות כאדם. הנה יש כזה שני דברים.

А тепер візьмімо для прикладу виконання людиною міцвот. Тут є дві речі.

Альтер Ребе тепер переходить до людської аналогії. У будь-якій міцві, яку виконує людина, можна розрізнити дві речі.

ה' המצוה בפ"ע [בפני עצמו] קודם שיעשה אותה האדם כמו התפלין עצמם או הציצית. והכ' כשהאדם עושה את המצוה ומקיימה דהיינו שמניח התפלין ומתעטף בציצית.

Перше — сама міцва до того, як людина її виконає, наприклад, самі тфілін або цицит. Друге — коли людина виконує міцву і здійснює її, тобто накладає тфілін і огортається в цицит.

Перше — предмет міцви, який існує ще до того, як людина ним скористається, наприклад, тфілін або цицит. Друге — сама дія міцви: накладання тфілін або огортання в цицит.

6 וזהו העיקר וגמר מעשה המצוה שאז תהיה מצוה

І це є головним і завершальним у виконанні міцви, адже тоді вона стає міцвою.

Саме дія завершує міцву: лише коли її виконано, вона стає міцвою.

כי בלתי ההנחה של התפלין על הראש והיד. הגם שכתובים הדי' פרשיות בטוב. ויש בהם קדושה. עכ"ז
[עם כל זה] אין בזה עדיין גילוי רצה"ע [רצון העליון] עד שיניחם האדם בראשו וזרועו.

Бо без накладання тфілін на голову й руку, навіть якщо чотири розділи написані належним чином і в них є святість, усе ж у цьому ще немає розкриття Вищої Волі, доки людина не накладе їх на голову й руку.

Без накладання тфілін на голову й руку немає міцви. Правильно написані тфілін святі навіть тоді, коли лежать у коробці на полиці, але Вища Воля розкривається лише тоді, коли єврей накладає їх.

7 ועדיין יובן למעלה התפלין עצמם הן בחיי די מוחין חכמה ובינה ודעת המתחלק לחו"ג [לחסד וגבורה] זהו בחי' א'.

Так само можна зрозуміти й щодо Вищого: самі тфілін — це чотири інтелектуальні сили (мохін): мудрість (Хохма), розуміння (Біна) та знання (Даат), причому Даат поділяється на Хесед і Гвура. Це перший аспект (бхіна).

Якщо застосувати це до Вищого, «самі тфілін» — це чотири інтелектуальні сили (мохін), тобто Хохма, Біна й Даат, причому Даат поділяється на Хесед і Гвура. (Фізичні тфілін, які накладають на голову, також мають чотири відділення.) Це перший етап — «предмет» заповіді.

אך העיקר הוא כשהקב"ה מניח התפלין דהיינו התלבשות אוא"ס [אור אין סוף] בחכמה וזהו גמר מצותן משא"כ הדי' מוחין מצד עצמן אין ערוך כלל לכשהקב"ה מניח אותן.

Але головне — коли Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), накладає тфілін, тобто коли Нескінченне світло (Ор Ейн Соф) облачається в Хохму; саме в цьому полягає довершення заповіді тфілін. Адже самі по собі чотири мохін зовсім не йдуть у порівняння з [тим станом], коли Святий, благословенний Він, накладає їх.

Коли Б-г «накладає» тфілін, це означає, що Ор Ейн Соф облачається в ці мохін, і в цьому полягає довершення заповіді. Подібно до того, як накладені тфілін незрівнянно перевершують тфілін, що лежать на полиці, так і мохін, у яких облачається Ор Ейн Соф, незрівнянні з мохін самими по собі. У примітці Кегот зазначено, що Цемах-Цедек у Ор га-Тора (Ваєце) наводить саме цей маамар на підтвердження такого прочитання: тфілін Б-га — це Ор Ейн Соф, що знижується, аби облачитися в мохін.

Як «тфілін» існують згори

8 וכמו למטה שהמצוה הוא כשמניחין התפלין כנ"ל. אך איך שייך בנמשל לומר כן

І так само внизу: заповідь полягає в тому, щоб накласти тфілін, як сказано вище. Але як можна сказати так про духовний відповідник цього прикладу?

Альтер Ребе порушує труднощі щодо аналогії. Внизу заповідь полягає в дії накладання тфілін; але чи можна провести таке саме розрізнення нагорі?

בשלמא במשל התפלין יש להן מציאות חוץ מאדם ע"כ גם קודם שהניחם האדם יש להן מציאות ולהיות דבר שבקדושה אבל למעלה הרי ממך הכל כתיב.¹²

У прикладі з тфілін це зрозуміло: вони мають існування поза людиною; тому ще до того, як людина їх накладе, вони вже існують і є святим предметом. Але нагорі сказано: «Бо все — від Тебе».

У прикладі це зрозуміло: матеріальні тфілін існують окремо від людини, тож можуть бути святим предметом ще до того, як вона їх накладе. Але нагорі сказано: «Усе — від Тебе»: інтелектуальні сили (мохін) не мають існування, незалежного від світла, що походить від Б-га.

9 והתהוות החכמה הוא ממנו ית'. והוא היודע והוא הדיעה^{13,14} כו'. אי"כ איך יצוייר התפלין למעלה קודם ההנחה.

А мудрість (Хохма) виникає від Нього, благословенного; «Він — Той, Хто знає, і Він — знання...». Якщо так, то як можна уявити тфілін угорі до того, як їх накладають?

Сама Хохма виникає від Б-га, і, як пише Маймонід, Б-г — «Той, Хто знає, і знання», єдиний зі Своїм знанням. Якщо так, як можуть існувати Б-жественні «тфілін» до того, як Б-г їх накладає?

אבל הענין ע"פ מ"ש במאמר דפתח אליהו¹⁵ וכד אנת תסתלק מנייהו אשתארו כגופא¹⁶ כו'. דקשה כנ"ל איך יש להם מציאות אפי' [אפילו] כגופא כו'

Але сутність справи — відповідно до сказаного в уривку «Патах Еліягу»: «Коли Ти віддаляєшся від них, вони залишаються, мов тіло...». Адже, як сказано вище, тут виникає труднощі: як вони взагалі можуть існувати, навіть як тіло...?

Відповідь буде взято з «Патах Еліягу» — молитви Еліягу в Тікуней Зоар, де сказано, що коли Б-г віддаляється від сфер духовного прояву (сфірот), вони залишаються «мов тіло без душі». Але це породжує те саме питання: як сфірот можуть узагалі залишатися без Нього, навіть як тіло?

בשלמא באדם הגוף יש לו מציאות בפ"ע [בפני עצמו] שאין התהוותו מהנשמה כ"א מטפות או"א [אבא ואימא] כו'. מה שאין כן למעלה הרי ממך הכל.

У людини це зрозуміло: тіло має власне існування, бо виникає не з душі, а з крапель батька й матері... Однак угорі все не так, адже «все — від Тебе».

У людини тіло існує саме по собі, адже походить від батьків, а не від душі. Але угорі все походить від Б-га, тож незрозуміло, як щось може залишатися, коли Він віддаляється.

10 וא"כ כד אנת תסתלק כו'. איך יש שום מציאות להן. אך התירון דפ"י תסתלק אין ר"ל [רוצה לומר] הסתלקות לגמרי רק הסתלקות מוחין דגדלות. ונשאר מוחין דקטנות כמו באדם כשישן.

Якщо так, то «коли Ти віддалишся...», як вони взагалі можуть існувати? Але відповідь полягає в тому, що «віддалення» не означає цілковитого віддалення, а лише віддалення зрілих інтелектуальних сил (мохін де-гадлус), тоді як незрілі інтелектуальні сили (мохін де-катнус) залишаються, як це буває з людиною, коли вона спить.

Відповідь полягає в тому, що «віддалення» не означає цілковитого віддалення. Віддаляються лише зрілі мохін (гадлус), тоді як незрілі мохін (катнус) залишаються; так само людина, заснувши, зберігає певну, зменшену свідомість, хоча її повноцінний інтелект не діє.

וגם כי הכלים הנק' גופא יש להן שרש בפ"ע [בפני עצמו] מאוא"ס [מאור אין סוף] היינו מבחי' מטי ולא מטי. רק שאח"כ מתלבש בהן האור ששרשו למעלה מבחי' זו והתלבשותו כנשמתא בגופא.

Крім того, посудини, які називають «тілом», мають власний корінь у Нескінченному світлі (Ор Ейн Соф), а саме — у рівні «досягнення й недосагнення». Лише згодом у них облачається світло, корінь якого вищий за цей рівень; його облачення подібне до душі в тілі.

Посудини, які називають «тілом», мають власний корінь у Нескінченному світлі — на рівні, що зветься «досягненням і недосагненням» і торкається джерела посудин, але насправді не входить у нього. Пізніше вище світло входить у них, як душа в тіло, однак самі посудини існують завдяки власному кореню.

11 ויש בזה קטנות וגדלות. ע"כ גם בהסתלק המוחין דגדלות אשתארו הכלים כגופא שהרי יש להן שרש בפ"ע [בפני עצמו]

І тут є стани незрілості й зрілості. Тому навіть коли відходять зрілі інтелектуальні сили (мохін), посудини залишаються подібними до тіла, адже мають власний корінь;

Посудини можуть перебувати у стані незрілості або зрілості. Оскільки вони мають власний корінь, то залишаються подібними до тіла навіть тоді, коли їх залишають зрілі мохін.

רק לפי שאין ערוך בחי' זו לגבי הבחינה כשהאור ומוחין דגדלות מאיר בהן. לכך נק' כגופא בלא נשמתא.

лише тому, що цей рівень неспівмірний із рівнем, коли світло й зрілі мохін сяють у них, його називають «подібним до тіла без душі».

Їх називають «тілом без душі» не тому, що вони позбавлені життя, а тому, що їхній стан без зрілого світла неспівмірний зі станом, коли це світло сяє в них.

12 ועד"ז יוכן בענין הקב"ה מניח תפלין היינו תוספת אור בבחי' חכמה ומוחין גדולים עד שהן בולטים על הראש והכלי

Так само можна зрозуміти вислів «Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), накладає тфілін»: це означає додаткове світло на рівні мудрості (Хохма) та великі інтелектуальні сили (мохін), аж доки вони не виступають над головою та посудиною;

Так само вислів «Б-г накладає тфілін» означає додаткове світло в Хохмі та великі мохін, настільки сильні, що вони «виступають над головою», подібно до того, як тфілін виступають над головою людини.

משא"כ התפלין מצד עצמם יש להם ג"כ מציאות ע"ד כגופא בלא נשמתא וכן בשאר כל המצות יוכן כן.

тоді як самі тфілін також мають власне існування, подібно до «тіла без душі». Так само слід розуміти й усі інші міцвот (заповіді).

«Самі тфілін» відповідають посудинам, які існують, подібно до тіла без душі. Такий самий принцип стосується всіх заповідей Б-га: є посудина, що вже існує, і додаткове світло, яке її наповнює.

РОЗДІЛ 4 • 113

Тора, молитва Б-га і два тлумачення

13 והקב"ה יושב ועוסק בתורה¹⁷ הוא המשכת אותיות מבחי' שמו הגדול כו'.

І «Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху) сидить і займається Торою» — це низведення літер з рівня Його великого Імені...

Мудреці кажуть, що Б-г «сидить і займається Торою» (Авода Зара 3b): це низведення літер з Його великого Імені.

והקב"ה מתפלל יה"ר [יהי רצון]¹⁸ כו'. שימשכו מדות דא"א בז"א כו'. ורב חסד¹⁹ כו'.

I «Кудша бріх ху молиться: “Нехай буде воля Моя...”» — щоб атрибути Аріх Анпін були низведені в емоційні атрибути (Зеїр Анпін)... і «багатий на милість...»

Мудреці також кажуть, що Б-г молиться: «Нехай буде воля Моя, щоб милість Моя подолала гнів Мій» (Брахот 7а). За першим тлумаченням, молитва Б-га означає, що атрибути Аріх Анпін, вищі милості, такі як «багатий на милість», мають спливати в Зеїр Анпін.

ויש פ"י אחר דהקב"ה ר"ל [רוצה לומר] ז"א דאצ"י. והתפלגין הן מוחין מאו"א [מאבא ואימא]²⁰ הנמשכים לו²¹

וא"כ הם למעלה ממנו. וא"ש [ואתי שפיר] לפ"י [לפי זה] ביותר בענין הקב"ה מתפלל שיכבשו רחמי כו' שימשכו לו מדות דא"א כו'

Є й інше пояснення: «Кудша бріх ху» означає Зеїр Анпін світу еманції (Ацилут). А тфілін — це інтелектуальні сили (мохін), що походять від Хохми й Біни (Абба та Імма) і низводяться до Нього, а отже, вони вищі за Нього. Відповідно до цього, [твердження], що Кудша бріх ху молиться: «щоб милість Моя подолала...», особливо добре узгоджується з тим, що атрибути Аріх Анпін мають бути низведені до Нього...

За другим тлумаченням, «Святий» — це сам Зеїр Анпін світу Ацилут. Тоді тфілін — це мохін, які Зеїр Анпін отримує від Абба та Імма, що перебувають вище за нього, і молитва Б-га узгоджується з цим ще краще: він молиться про те, що вище за нього, — щоб атрибути Аріх Анпін були низведені до нього.

[וב' פירושים הנ"ל²² בענין קוב"ה [קודשא בריך הוא] נתבאר בפירוש הזהר בענין קוב"ה [קודשא בריך הוא]

אתי לאשתעשע בג"ע [בגן עדן] כו'

(Обидва наведені вище пояснення щодо Кудша бріх ху розглядаються в коментарі до Зогару у зв'язку з висловом: «Кудша бріх ху приходить насолодитися в Саду Еденському...»

У дужках зазначено, що обидва тлумачення слів «Кудша бріх ху» також розглядаються в коментарі до вислову Зогару: «Святий приходить насолодитися в Саду Еденському».

ושני הפירושים אמת והוא כמ"ש במ"א שיש בחי' מצותי של המאציל²³ ית' עצמו ובחי' מצות הוי"ה דז"א דאצי' וכודאי בז"א המצות הן המשכה שלמעלה ממנו משא"כ למעלה יותר בא"ס ב"ה מצותי הן המשכות ממנו לשרשי הכלים כו' ודי לחכימא)

Обидва пояснення істинні, і це відповідає тому, що пояснюється в іншому місці: є рівень / аспект (бхіна) «Моїх міцвот» Самого Еманатора, благословенний Він, і рівень «міцвот Імені Б-га (Гавая)» Зеїр Анпін світу Ацилут. Безперечно, для Зеїр Анпін міцва є низведенням того, що вище за нього; натомість на ще вищому рівні, у Нескінченному (Ейн Соф), благословенному Він, «Мої міцвот» — це низведення від Нього до коренів посудин... І цього досить для того, хто розуміє.)

Обидва тлумачення істинні, бо є два рівні Б-жественних міцвот: «Мої міцвот» Самого Еманатора і «міцвот Гаваї» Зеїр Анпін. Для Зеїр Анпін міцва — це світло, низведене згори; для Нескінченного «Мої міцвот» — це світло, яке Він низводить від Себе до коренів посудин. Примітка Kehot додає, що пізніший маамар (гемшех Рош га-Шана 5666) розуміє це як пояснення мідрашу про те, що Сам Б-г виконує те, що наказує Ізраїлю.

וזהו שנק' המצות דרך הוי"ה וארחות הוי"ה²⁴ שהם כמו עדי"מ דרך ושביל שבהן נמשך אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה להתלבש באצי' וכל המשכה הוא ע"י שם הוי"ה כנודע:

Ось чому міцвот називаються «шляхом Гаваї» і «стежками Гаваї»: вони, так би мовити, є шляхом і стежкою, якими Нескінченне світло (Ор Ейн Соф), благословенний Він, низводиться, щоб вдягнутися у світ Ацилут; і кожне низведення відбувається через Ім'я Гавая, як відомо.

Ось чому Писання називає міцвот «шляхом Гаваї» і «стежками Гаваї». Вони є дорогою, якою Нескінченне світло входить, щоб вдягнутися в Ацилут, і кожен такий потік проходить через Ім'я Гавая, яке означає приведення до буття.

Цадикім і бейнонім

14 והנה עיקר הכוונה במעשה המצות למטה באדם הוא שע"י נמשך כן למעלה להיות הקב"ה מקיים המצות ע"ד הנ"ל וזהו הנקי להוסיף אור באצילות.

Тепер головний намір у виконанні міцвот [заповідей] людиною внизу полягає в тому, щоб завдяки цьому те саме низводилося вгорі, так що Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), виконує міцвот, як пояснювалося вище; і це називається «додаванням світла у світі еманції (Ацилут)».

Мета міцвот людини внизу — зумовити «міцвот» Б-га вгорі, тобто додане світло, про яке йшлося раніше. У кабалі це називається «додаванням світла в Ацилуті».

אך זהו דוקא בצדיקים שאין רע בנר"נ [כנפש רוח נשמה] שלהם כלל. אבל בכינונים עיקר הכוונה במצוה שלהם צ"ל לברר הנר"נ [הנפש רוח נשמה] שלהם ²⁵ ע"י.

Однак це стосується саме цадиків [праведників], у нефеші, руаху й нешамі [трьох рівнях душі] яких зовсім немає зла. А для бейнонім [людей середнього рівня] головним наміром у виконанні міцви має бути очищення їхніх нефеш, руах і нешама за допомогою неї.

Це призначення повною мірою стосується цадиків, у нефеші, руаху й нешамі яких — рівнях душі — зовсім немає зла. Для бейнонім, «людей середнього рівня» в Танії, яким іще доводиться боротися зі злом, головна мета їхніх міцвот — очистити власні душі. У Лікутей Тора, Балак, Алтер Ребе пояснює, що кожне низведення Нескінченного (Ейн Соф) відбувається через спуск душі в тіло — спуск заради піднесення.

15 ויש להבין בזה דהלא המצוה אחת היא בין לצדיקים בין לכינונים כי התפלין דמשה ואהרן הם די פרשיות דתפלין שלנו ²⁶ ממש ואיך ישתנה עיקר הכוונה כ"כ [כל כן].

Та це потребує пояснення: хіба міцва не одна й та сама для цадиків [праведників] і бейнонімів [людей проміжного духовного рівня]? Адже тфілін [ритуальні коробочки зі сувоями] Моше й Аарона — це саме ті чотири уривки Тори, що й у наших тфілін. Як же тоді головний намір може настільки різнитися?

Альтер Ребе порушує питання щодо сказаного ним щойно. Міцва для всіх однакова: тфілін Моше й Аарона містили ті самі чотири уривки Тори, що й наші. Як же тоді її головна мета може бути різною для цадика й бейноні?

אך הענין הוא דבאמת הכל כוונה אחת היא. שבהיות הוספת האור באצ"י ע"י מצות הצדיקים. אזי ממילא יש כח לברר הרע מנוגה דב"ע כו'.

Але річ у тім, що насправді намір один. Коли міцвот цадиків додають світло у світі еманації (Ацилут), тоді само собою з'являється сила очистити від зла нога [сйаво] світів творення (Брія), формування (Єцира) та дії (Асія)...

Відповідь полягає в тому, що мета насправді одна. Коли міцвот цадиків додають світло у світі Ацилут, саме це додане світло дає силу очистити від зла нога [сйаво] — оболонку (кліпу) нижніх світів, яка не є ані цілком святою, ані цілком злою (кліпат нога). Це і є завдання бейноні.

РОЗДІЛ 6 • 116-18

«Хто принижує Себе»: перше тлумачення

16 וזהו ענין המשפילי לראות בשמים ובארץ²⁷ כפי הראשון. שנשפל להתלבש בתוך בחי' שמים וארץ. שהן ז"א ונוק' [ונוקבא]

І в цьому полягає значення слів «Той, Хто схиляється, щоб поглянути на небо й землю» — згідно з першим поясненням: Він схиляється, щоб зодягнутися в рівень / аспект (бхіна) неба й землі, якими є емоційні атрибути (Зеїр Анпін) і жіночий аспект / Малхут (Нуква).

Вірш «Той, Хто схиляється, щоб поглянути на небо й землю» (Тегілім 113:6) у буквальному прочитанні прославляє Б-га: Він настільки високо піднесений, що навіть на небеса дивиться згори вниз. Маамар тлумачить слово «схиляється» як те, що Б-г схиляється, аби зодягнутися в «небо й землю»; згідно з цим першим поясненням, це Зеїр Анпін і Нуква — чоловіча й жіноча конфігурації світу еманації (Ацилут).

כי הנה רם על כל²⁸ כו' ובחי' כד אנת תסתלק מינייהו²⁹ מהכלים דע"ס [דעשר ספירות]. דהיינו כמו ענין השינה שהוא הסתלקות המוחין אל עצמות הנפש.

Адже ось: «Він височіє над усім...»; і [е] рівень «коли Ти віддаляєшся від них» — від посудин десяти сфер духовного прояву (сфірот), що подібне до сну, коли інтелектуальні сили (мохін) відходять у сутність душі.

Адже Б-г «височіє над усім» (Тегілім 113:4), тому Його світло може віддалятися від посудин десяти сфірот — це стан «коли Ти віддаляєшся від них». Альтер Ребе порівнює його зі сном: тоді мохін людини відходять у сутність душі й не діють.

17 והגם שיש לו צירופי אותיות המחשבה בחלומות. הרי הוא רק מחשבה בלא חכמה רק בחי' הדמיון. מה שאין כן כאשר יקיץ מהשינה הנה יאיר השכל במחשבה.

І хоча уві сні в нього є поєднання літер думки, це лише думка без мудрості, лише аспект уяви (бхіна). На відміну від цього, коли він прокидається від сну, інтелект осяває його думку.

У снах розум і далі поєднує літери думки, але без мудрості — лише як уяву. Коли людина прокидається, інтелект знову осяває її думку.

ועד"ז יובן הנמשל שבחי' הסתלקות האור ומוחין דגדלות המלוכה בע"ס [בעשר ספירות] לבחי' העצמות אוא"ס [אור אין סוף] אז הגילוי למטה נק' עד"מ בחי' שינה.

Так само можна зрозуміти відповідник: [на] бхіні відходу світла й зрілих інтелектуальних сил (мохін), убраних у десять сфер духовного прояву (сфірот), до бхіни сутності Нескінченного світла (Ор Ейн Соф) розкриття внизу називається, за аналогією, бхіною сну.

У вищих світах, коли світло й зрілі мохін відходять від десяти сфірот назад до сутності Ор Ейн Соф, те, що залишається розкритим унизу, подібне до сну: форми зберігаються, але без свого справжнього внутрішнього світла.

18 ועי"ז היה שליטה גם לעכו"ם [לעובדי כוכבים ומזלות] מצרים ובבל. אבל ע"י התלבשות האור ומוחין דגדלות בע"ס [בעשר ספירות]. וזהו ענין הקב"ה מניח תפלין כו' כנ"ל.

І завдяки цьому владу мали також народи-ідолопоклонники — Єгипет і Вавилон. Але через облачення світла та зрілих інтелектуальних сил (мохін) у десять сфер духовного прояву (сфірот). У цьому й полягає зміст слів: «Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), накладає тфілін...», як сказано вище,

У тому «сплячому» стані народи, які служили ідолам, могли панувати, бо Б-жественне світло не виявлялося на повну силу. Коли світло та зрілі мохін облачаються у сфірот — саме це означають слова «Святий накладає тфілін», — ситуація змінюється.

והיינו פי' המשפילי להתלבש בתוך שמים וארץ. הנה עז"נ [על זה נאמר] השקיפה ממעון קדשך מן השמים.³⁰

а це пояснює слова «Хто Себе смиряє», щоб облачитися всередині небес і землі; про це сказано: «Поглянь униз із Твоєї святої оселі, з небес».

Так Б-г Себе смиряє, облачаючись у «небо й землю», про що Тора каже: «Поглянь униз із Твоєї святої оселі, з небес» (Дварім 26:15), — цю молитву промовляє кожен землероб після відокремлення десятини. Коли Б-г «поглядає вниз», Його світло входить у сфірот.

ואז עי"ז וברך את עמך ישראל ע"ד באורך נראה אור³¹ שנראים לדבר חשוב כי המכוון בהשתלשלות העולמות הוא בשביל קיום התומ"צ [התורה ומצות]:

І тоді, завдяки цьому, здійснюються слова «і благослови народ Твій — Ізраїль» — у дусі слів «У Твоєму світлі ми бачимо (nir'e) світло»: нас бачать (nir'im) як щось важливе, адже мета ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут) — дати змогу виконувати Тору й міцвот.

Завдяки цьому здійснюються слова «і благослови народ Твій — Ізраїль» — у дусі слів «У Твоєму світлі ми бачимо світло» (Тегілім 36:10). Слово nir'e буквально означає «ми бачимо», але його можна прочитати й як «нас бачать»; маамар розуміє це так, що Ізраїль «бачать» як щось важливе, адже весь ланцюг послідовного розгортання світів існує заради Тори й міцвот, які виконує Ізраїль.

РОЗДІЛ 7 • 119-21

Менора Захарії

19 והנה להבין ענין פ"י השני בפסוק המשפילי לראות דהיינו שע"י שמים וארץ נעשה סבת השפלה זו. יש להקדים ענין מנורת זכריה וגלה על ראשה³² כ"י.

Тепер, щоб зрозуміти друге тлумачення вірша «Хто принижує Себе, щоб дивитися», а саме: що небо й земля є причиною цього сходження Б-га вниз, слід спершу пояснити менору Захарії: «і чаша на її вершечку...»

Друге прочитання слів «Хто принижує Себе, щоб дивитися на небо й землю» полягає в тому, що «небо й земля» є причиною сходження Б-га вниз, а не лише місцем, до якого воно сягає. Щоб це пояснити, Альтер Ребе звертається до видіння Захарії — золотої менори зі словами «і чаша на її вершечку» (Захарія 4:2).

כי הנה סדר ההשתלשלות וההמשכה מהמאציל לנאצלים הוא ע"י בח"י כתר שיש בו מבחי תחתונה שבא"ס והוא בח"י עתיק.

Адже порядок ланцюга послідовного розгортання світів згори вниз і передавання згори вниз від Еманатора до еманованих істот здійснюється через рівень вінця (Кетер), у якому є щось від найнижчого рівня Нескінченного (Ейн Соф), і це рівень Атіка (Стародавнього).

Світло переходить від Б-га, Еманатора, до еманованих світів через Кетер, «вінець». Кетер містить щось від найнижчого рівня того, що стоїть над ним; цей аспект називається Атіком, «Стародавнім».

והיינו דכמו שמל' דאצי' נעשה עתיק לבריאה.³³ ונמצא שבח'י כתר דכריאה יש בו מבח'י תחתונה שבאצילות ממש. דהיינו מבח'י מל' דאצילות.

Це означає, що так само, як царювання (Малхут) світу еманції (Ацилут) стає Атіком для світу творення (Брія), так рівень Кетера світу Брія містить у собі щось від найнижчого рівня самого Ацилуту, а саме — від рівня Малхут Ацилуту,

Наприклад, Малхут — найнижчий рівень Ацилуту — стає Атіком, внутрішнім Кетером наступного світу, Брії, тож Кетер Брії містить у собі самий найнижчий рівень Ацилуту. У Лікутей Тора, Масей Альтер Ребе повністю формулює це правило: лише Малхут вищого рівня сходять униз, стаючи Атіком і джерелом для нижчого; примітка Kehot також наводить посилання на Ец Хаїм і Танія.

כך מבח'י מלכות דא"ק [דאדם קדמון] (שנק' מל' דא"ס) נעשה עתיק וכתר לאצי' וזהו הגולה שעל ראשה.

так само з рівня Малхут Адама Кадмона (Первісної людини), яку називають Малхут Ейн Соф, постають Атік і Кетер для Ацилуту; і це — «чаша на її вершечку».

Так само Малхут Адама Кадмона — первісного рівня над Ацилутом, який також називають Малхут Ейн Соф, — стає Атіком і Кетером Ацилуту. Це і є «чаша на її вершечку» з видіння менори Захарії.

וכמ"ש גולת הכותרת³⁴ שכותרת ומקפת למעלה סביבות ראשה. וכך בח'י כתר הוא בח'י עטרה ומקיף על המוחין.

Як написано: «чаша котерет (капітелі)», яка увінчує й оточує згори, навколо її вершечка. Так само рівень Кетера є вінцем, що охоплює мохін.

Вислів «чаша котерет (капітелі)» (Млахім I 7:41), тобто капітелі на вершинах колон Храму, тлумачиться з огляду на корінь слова: котерет, «капітель», також означає «увінчує» і має той самий корінь, що й Кетер, «вінець». Отже, чаша розташована згори й охоплює вершечок; так само Кетер є вінцем, який оточує мохін, а не входить до них.

ושבעה נרותיה הם המדות דאצי' ושבעה מוצקות לנרות הם ז"ת [ז' תחתונות] דעתיק יומין שהם בח'י מקור ההשפעה להמדות דאצי'. לכן נק' מוצקות לנרות כו'.

«I сім її світильників» — це емоційні атрибути (мідот) Ацилуту, а «сім трубок до світильників» — це сім нижніх [сфер духовного прояву (сфірот)] Атік Йомін, які є джерелом впливу на емоційні атрибути Ацилуту. Тому їх названо «трубками до світильників...»

Сім світильників менори — це сім емоційних атрибутів Ацилуту, а «сім трубок до світильників» — сім нижніх сфірот Атік Йомін, які живлять ці атрибути. Як трубки подають олію до світильника, так ці вищі атрибути живлять емоційні атрибути Ацилуту.

20 וכמ"ש במ"א שיש ב' בחי' מדות. הא' המדות שלמטה מהשכל וההתבוננות ונק' טורי נהורא.

Як пояснюється в іншому місці, є два рівні емоційних атрибутів (мідот). Перший — це емоційні атрибути, нижчі за інтелект і споглядання; їх називають «горами світла».

Є два види емоційних атрибутів. Перший вид — це атрибути, що народжуються з інтелекту й споглядання: любов і трепет (агава ве-йіра), яких людина досягає, роздумуючи про велич Б-га. Їх називають «горами світла», бо вони осяяні розумінням.

והב' המדות שלמעלה מהשכל והטעם המובן ונק' אהבה רבה וטורי חשוכא ומדות אלו שלמעלה מהשכל נק' [נקרא / נקראת / נקראות] מוצקות למדות הנמשכים מהשכל הנק' נרות כו'.

Другий — це емоційні атрибути, вищі за інтелект і зрозумілий розумові сенс; їх називають «великою любов'ю» та «горами темряви». А ці емоційні атрибути, що вищі за інтелект, називають «трубами» для емоційних атрибутів, які походять з інтелекту й називаються «світильниками...»

Другий вид — це атрибути, вищі за інтелект і розум, як-от «велика любов» (агава раба); їх називають «горами темряви», бо розум не може досягнути їх. Ці вищі атрибути є «трубами», що живлять атрибути, які народжуються з інтелекту, — «світильники».

ושנני [ושנים] זיתי עליה ³⁵ אי מימין הגלה כו' הם בחי' חו"ב [חכמה ובינה] דע"י [דעתיק יומין] וגם הם בחי' ב' מזלות נוצר ונק' ³⁶ שהם מקורות דחו"ב [דחכמה ובינה] דאצ"י.

«І два оливкові дерева на ньому, одне праворуч від чаші...»: це рівень мудрості (Хохма) і розуміння (Біна) Атік Йомін (Давнього днями), а також два мазалот (духовні потоки) — «ноцер» і «венаке», що є джерелами Хохми й Біни світу еманції (Ацилут).

«Два оливкові дерева» біля чаші (Захарія 4:3) — це Хохма й Біна Атік Йомін, «Давнього днями», внутрішнього рівня вінця (Кетер). Вони також є двома «мазалот» — «ноцер» і «венаке», двома з Тринадцяти атрибутів милосердя, які Кабала пов'язує з бородою Аріх Анпіна; вони є джерелами Хохми й Біни світу Ацилут.

21 והנה הזית הוא מר רק שמוציאין ממנו שמן ע"י כתישה. והיינו בחי' בירור רפ"ח נצוצין ע"י אתכפייא

ואתהפכא כמאמר כד אתכפייא סט"א [סטרא אחרא] ³⁷ אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא]

Олива гірка, але олію з неї добувають розчавлюванням. Це — рівень виправлення 288 іскор через підкорення й перетворення [іншої сторони (сітра ахра)], як сказано: «Коли сітра ахра підкорена, слава Святого, благословенний Він, возноситься».

Олива гірка, проте розчавлювання вивільняє з неї олію. Це символізує виправлення 288 іскор святості, що впали до нижніх світів, через підкорення сітра ахра (іскаф'я) і її перетворення (ітгапха); як сказано в Зоарі, коли сітра ахра підкорена, слава Б-га возноситься. У Тора Ор, у розділі «Ваякгель», Альтер Ребе додає, що це підкорення — прийняття ярма (кабалат оль) — може тривати незмінним увесь день, на відміну від любові, яка то підноситься, то спадає.

ומקור המשכת מ"ן [מ"ן נוקבין] ומ"ד [ומ"ן דוכרין] שע"י הבירורים נמשך מבי מזלות הנ"ל.

А джерело притягнення вниз маїн нуквін і маїн духрін, яке [відбувається] завдяки виправленням, походить від двох згаданих вище мазалів (духовних джерел):

Ці виправлення також є джерелом «жіночих вод» (маїн нуквін) — пробудження знизу (ітарута делета-та) — і «чоловічих вод» (маїн духрін) — потоку згори; і ті, й інші притягуються від двох мазалів.

מזל ונקה הוא שרש כל המ"ן [המ"ן נוקבין] ומזל נוצר שרש המ"ד [המ"ן דוכרין] לכן הן הן בי זיתים הנ"ל:

мазаль «ве-Наке» є коренем усіх маїн нуквін, а мазаль «Ноцер» — коренем маїн духрін. Тому саме вони і є двома оливковими деревами, згаданими вище.

Мазаль «ве-Наке» є коренем пробудження знизу, а «Ноцер» — коренем потоку згори. Саме тому вони і є двома оливковими деревами, олія з яких — світло, видобуте розчавлюванням, — живить менору.

РОЗДІЛ 8 • 122-24

Самоусунення волі

22 והנה עיקר סבת המשכת בחי גולה שעל ראשה הנ"ל הוא ע"י בטול רצון שהוא בחי עבודה שלמעלה

מהבחירה שע"פ שכל ודעת שבזה עושים המשכת הגולה שהוא בחי הכתר ומקיף שלמעלה מהשכל.

Отже, головною причиною притягнення вниз рівня «чаші на її верхівці», згаданої вище, є самоусунення (бітуль) волі — рівень Б-жественного служіння, що перебуває вище за вибір, оснований на інтелекті та знанні; адже завдяки цьому притягують вниз чашу, яка є рівнем вінця (Кетер) і охоплювального [світла], що перебувають вище за інтелект.

«Чашу на її верхівці» (Кетер, охоплювальне світло над інтелектом) притягують вниз головним чином через самоусунення волі (бітуль га-рацон). Це служіння, що стоїть вище за будь-який вибір, зроблений на підставі міркувань, і тому сягає рівня, який сам перебуває вище за розум.

23 וביאור הענין כי הנה מבירורי רפ"ח נצוצים נעשה או"ח [אור חוזר] מלמטלמ"ע [מלמטה למעלה] עד רום

המעלות שגם בחכמה סתימאה האור חוזר למעלה יותר.

Пояснення цього таке: завдяки очищенню 288 іскор утворюється відбите світло, яке підноситься знизу догори — аж до найвищих висот, тож навіть у прихованій мудрості (Хохма) світло повертається ще вище.

Очищення 288 іскор породжує «відбите світло» — світло, що підноситься знизу догори. Воно підноситься так високо, що сягає навіть прихованої Хохми — потаємної мудрості Аріх Анпіна [«Довгого Лика»].

וזהו בקיעת שערות הראש ועי"ז נמשך אח"כ מלמעלה תוספת אור ושפע רב ונמשך למטה ע"י שערות
דדיקנא שהם המשכה מלמעלמ"ט [מלמעלה למטה].

Це і є прорив волосся голови; завдяки цьому згодом згори притягуються додаткове світло й
рясний потік, які спрямовуються вниз через волосся бороди, що служить каналом притяган-
ня згори донизу.

Це висхідне світло зображується як прорив волосся голови. У відповідь згори притягуються додатко-
ве світло й рясний потік, які спускаються через «волосся бороди» — канали, якими потік іде згори
донизу.

24 ולכן כל המצות מעשיות הם מבחי" נוגה כמו הצמר דציצית וקלף התפלין שע"י שמתבררים הנצוצין
שבנוגה ע"י קיום המצוה נמשך תוספת אורות באצי" כנ"ל.

Тому всі практичні міцвот належать до рівня Нога (кліпи, що містять іскри святості), як-от
вовна для цицит і пергамент тфілін; адже коли іскри в Нозі очищуються завдяки виконанню
міцви, до світу еманції (Ацилут) притягуються додаткові світла, як сказано вище.

Практичні міцвот виконуються за допомогою матеріальних речей із кліпат Нога, наприклад вовни
для цицит і пергаменту тфілін. Використання їх для міцви очищує іскри, що містяться в них, і притя-
гує додаткове світло до Ацилуту.

אך הנה בחי" בטול הרצון יש בו מעלה יתירה ואתכפיא סט"א [סטרא אחרא] ביותר מצד בטול רצון הגוף
בסתם שמבטל כל רצונותיו ויקבע בלבבו לילך אחרי ה'.

Однак рівень самоусунення (бітуль) волі має особливу перевагу, і інша сторона (сітра ахра)
ще більше приборкується завдяки загальному самоусуненню волі тіла: людина відсуває всі
свої бажання й постановляє у своєму серці йти за Б-гом,

Самоусунення волі йде далі. Людина підпорядковує волю тіла в цілому, а не лише в окремій дії, і по-
становляє йти за Б-гом, що приборкує сітра ахра сильніше, ніж будь-яка окрема міцва.

«Хто принижує Себе»: друге тлумачення

25 וכאלו אין לו שום רצון רק מה שירצה ה' זהו רצונו וזהו אתכפ"י סט"א [סטרא אחרא] ממש ביתר שאת

ויתר עז מבקיום מצוה אחת

i ніби він зовсім не має власної волі: його воля — лише те, чого бажає Б-г. Це і є справжнє підкорення сітра ахра — з більшою інтенсивністю й більшою силою, ніж під час виконання однієї міцви.

Завершуючи попереднє речення, Альтер Ребе описує повне самоусунення волі: людина не має власної волі, крім того, чого бажає Б-г. Це підкорює сітра ахра сильніше, ніж виконання будь-якої окремої міцви.

וכך ההמשכה עי"ז הוא בחי' וגלה על ראשה. שהוא בחי' רעוא דכל רעוין דהיינו מקור כל הרצונות.

I тому притягування завдяки цьому є рівнем «i чаша на її верху», тобто рівнем «Волі всіх воль», джерела всіх воль.

Те, що притягується, — це «чаша на її верху», Кетер над Ацилутот, тобто «Воля всіх воль», джерело кожної окремої Б-жественної волі.

משא"כ תרי"ג מצות הם תרי"ג ארחין שבגלגלתא דז"א שהוא עד"מ למטה בחי' פרטי הרצונות. אבל מקורן ושרשן הוא בחי' רעדכ"ר [רעוא דכל רעוין] וזה נמשך דוקא ע"י בטול רצון שבזה מתקשר לבעל הרצון ממש ובחי' בטול רצון זה נק' ארץ שמשים עצמו כעפר ממש.

На відміну від цього, 613 міцвот — це 613 шляхів у черепі Зеїр Анпіна, що, за аналогією з нижнім рівнем, відповідають окремим волям. Але їхнє джерело й корінь — це рівень «Волі всіх воль», і він притягується саме через бітуль волі, адже завдяки цьому людина пов'язує себе із самим Володарем волі. Цей рівень бітуль волі називається «землею», бо людина робить себе справді подібною до пороху.

613 міцвот, 613 шляхів у голові Зеїр Анпіна, за аналогією відповідають окремим бажанням людини. До їхнього кореня, «Волі всіх воль», можна сягнути лише відмовившись від власної волі: це пов'язує людину із самим Володарем волі. Таке самоусунення називається «землею», бо людина робить себе подібною до пороху.

(ושמים היינו מקיף זהו בחי' אהבת ככל מאדך³⁸ בלי גבול ממש שעיי' ממשיכים להיות מקור ההמשכה מהמאציל בנאצלים. היינו שעושים בחי' הגולה וכו'. וגם המוצקות שהם הכל למעלה מהשכל)

(А «небо» означає охоплювальне [світло]; це рівень любові «усією своєю меод (силою)», справді безмежної. Завдяки їй притягують [світло], щоб воно стало джерелом впливу від Еманатора до еманованих, тобто створюють рівень чаші тощо, а також трубок, які всі перебувають вище за інтелект.)

У дужках пояснюється, що «небо» — це охоплювальне світло, якого сягають завдяки любові «усією своєю меод» (Дварім 6:5). Меод означає «дуже багато»: це любов, справді безмежна, яка, як і самоусунення волі, перебуває вище за інтелект і притягує чашу й трубки. У Лікутей Тора, Емор Альтер Ребе так само пояснює меод як «безмежність» — Нескінченне, що вище за посудини, яке міцвот потім притягують.

וזהו המשפילי לראות בשמים ובארץ.³⁹ שעיי' שמים וארץ שבבחי' זו נעשה ההשפלה מא"ס ממש להיות נמשך כתר לאצ"י.

І це — «Хто принижує Себе, щоб поглянути на небеса й землю»: завдяки небесам і землі цього рівня відбувається приниження самого Ейн Соф, щоб Кетер був притягнутий до Ацилуту.

Тут подано друге прочитання слів «Хто принижує Себе, щоб поглянути на небеса й землю»: завдяки цьому «небу» — безмежній любові — і цій «землі» — самоусуненню волі — сам Ейн Соф принижує Себе, щоб Кетер був притягнутий до Ацилуту. У цьому прочитанні небо й земля є причиною применшення.

ואח"כ עיי' תומ"צ [תורה ומצות] נעשה התלבשות האור מהכתר בתרי"ג ארחין דז"א. ורמ"ח איברי' דמלכא כו'. וזהו פ"י המשפילי בתוך שמים וארץ שהם זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] דאצ"י.

А згодом, завдяки Торі й міцвот, світло з Кетера облачається в 613 шляхів Зеїр Анпіна та [в] «248 членів Царя...». І це пояснює слова «Хто принижує Себе» всередині небес і землі, якими є Зеїр Анпін і Нуква Ацилуту.

Після цього Тора й міцвот приводять світло з Кетера до 613 шляхів Зеїр Анпіна й до «248 членів Царя» — 248 позитивних міцвот. Це відповідає першому прочитанню, де Б-г принижує Себе всередині небес і землі — Зеїр Анпіна та Нукви.

(וכמ"ש בכהארי"י [בכתבי הארי"י] ז"ל [זכרוננו לברכה / זכרונם לברכה]⁴⁰ שלהמשיך יחוד או"א [אבא ואימא] הוא ע"י מס"נ [מסירות נפש] ויחוד זו"נ [זעיר אנפין ונוקבא] הוא ע"י תורה ומצות. ובי המשכות אלו זהו ב' פירושים שנתבאר כאן בענין המשפילי לראות בשמים ובארץ. וכמ"ש במ"א שיש שמים וארץ עילאין. ויש שמים וארץ תתאין).

(Як написано у працях Арізалья, благословенна його пам'ять: єднання Абби та Імми притягується через самопожертву (месірут нефеш), а єднання Зеїр Анпіна й Нукви — через Тору й міцвот. Ці два притягування — це два пояснення слів «Хто принижує Себе, щоб поглянути на небеса й землю», наведені тут. І як пояснюється в іншому місці, є вищі небеса й земля та нижчі небеса й земля.)

У дужках наведено слова Арізалья: вище єднання Абби та Імми (Хохми й Біни) відбувається завдяки самопожертві, тоді як єднання Зеїр Анпіна й Нукви — завдяки Торі й міцвот. Ці єднання відповідають двом прочитанням вірша, де йдеться про вищі й нижчі «небеса й землю». У Лікутей Тора, Емор Альтер Ребе посилається на це з Ец Хаїм і пояснює практичний висновок: навіть той, чие заняття — вивчення Тори, перериває його, щоб прочитати Шма.

וזהו ענין מה שארז"ל [שאמר רבותינו זכרונם לברכה] למה קדמה שמע⁴¹ לוהיה אם שמוע שיקבל עליו עומ"ש [עול מלכות שמים] תחלה ואח"כ יקבל עליו עול מצות כי בפי שמע נאמר בכל מאדך והיא כח"י שמים לפי הכ'.

І це пояснює сказане нашими мудрецами, благословенної пам'яті: чому [уришок] «Шма» передує «І буде, якщо ви слухатимете»? Щоб спочатку людина прийняла на себе ярмо царювання Небес, а потім — ярмо міцвот. Адже в уривку «Шма» сказано «усією своєю силою», і це — рівень «неба» за другим поясненням.

У Мішні запитують, чому «Шма» читають перед уривком «І буде, якщо ви слухатимете»: щоб спочатку прийняти ярмо царювання Небес, а потім — ярмо міцвот. Слова «усією своєю силою» в «Шма» означають безмежну любов, яку в другому прочитанні названо «небом».

וגם מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] בכל מדה שמודד לך⁴² הוי מודה לו במאד מאד זהו כח"י ארץ בטול רצון.

Також наші мудреці, благословенної пам'яті, сказали: «За будь-яку міру (міда), якою Він відмірює (модед) тобі, дякуй (моде) Йому дуже, дуже (бімод меод)»: це рівень «землі» — самоусунення волі.

У Мішна слова «усією своєю силою (меод)» тлумачаться як «за будь-яку міру (міда), якою Він відмірює (модед) тобі, дякуй (моде) Йому дуже (бімод меод)»: міда, модед і моде — усі перегукуються зі словом меод. Приймати з вдячністю все, що посилає Б-г, — це самоусунення волі, яке називається «землею».

וכי' [וכל זה] נקרא קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] פי' מלכות דא"ס שנק' מלכות שמים בחי' מקיף שעיי' נמשך וגלה על ראשה כו' שנעשה עתיק לאצילות

І все це називається прийняттям ярма (кабалат оль) царювання Небес, тобто царюванням (Малхут) Нескінченного (Ейн Соф), яке називається «царюванням Небес», — рівнем охоплювального [світла], завдяки якому вниз притягується «чаша на її вершині...», так що Малхут Ейн Соф стає Атіком для світу еманції (Ацилут).

Усе це разом становить прийняття ярма царювання Небес, де «царювання Небес» означає Малхут Ейн Соф — охоплювальне світло. Завдяки йому вниз притягується «чаша на її вершині», і Малхут Ейн Соф стає Атіком для Ацилуту.

ואח"כ והיה אם שמוע⁴³ הוא המשכת האור בכלים ע"י המצות בתוך שמים וארץ כנ"ל:

А потім «І станеться, якщо слухатимете» — це притягування світла до посудин за допомогою міцвот, у небі й на землі, як сказано вище.

Лише потім «І станеться, якщо слухатимете» — тобто виконання міцвот — притягує світло до посудин у небі й на землі, тобто в емоційних атрибутах (Зеїр Анпін) і жіночому аспекті / Малхут (Нуква).

РОЗДІЛ 10 • 126-27

«Бо в Тобі джерело життя»

26 וזהו כי עמך מקור חיים.⁴⁴ פי' בחי' המלי' שבעולם האצ"י שנעשה עתיק לכי"ע נק' מקור חיים דבי"ע שהכתר הוא מקור ושרש כו'.

І це — «Бо з Тобою джерело життя». Тобто рівень Малхут у світі Ацилут, який стає Атіком для Брії, Єцира й Асії, називається джерелом життя Брії, Єцира й Асії, адже Кетер є джерелом і коренем...

Маамар повертається до вступного вірша: «Бо з Тобою джерело життя». Малхут Ацилуту, яка стає Атіком (внутрішнім Кетером) нижчих світів — Брії, Єцира й Асії, — є для них «джерелом життя», оскільки Кетер є коренем кожного світу.

והוא באמת רק בחי' עמך טפל ובטל לבחי' עצמות האצילות. ולכן לא נאמר כי אתה רק כי עמך

Але насправді це лише рівень «з Тобою» — другорядний і такий, що перебуває в стані самоусунення (бітуль) перед сутністю Ацилуту. Тому сказано не «бо Ти є», а лише «бо з Тобою».

Це джерело є лише «з Тобою»: воно другорядне й перебуває в стані самоусунення перед сутністю Ацилуту, його найнижчим рівнем. Саме тому у вірші сказано «з Тобою», а не «Ти є джерелом життя».

וכן למעלה יותר מלי דא"ק [דאדם קדמון] היא מקור חיים דאצי" שהרי נעשה עתיק לאצי" והיא בחי' עמך
טפל ובטל למהות ועצמות א"ק [אדם קדמון] וזהו המגביהי לשבת⁴⁵ כו'.

Так само й вище: Малхут Адама Кадмона є джерелом життя Ацилуту, адже стає Атіком для Ацилуту; і вона є рівнем «з Тобою» — другорядним і таким, що перебуває в стані бітуль перед буттям і сутністю Адама Кадмона. І це — «Хто сидить високо...»

Ще вище Малхут Адама Кадмона є джерелом життя Ацилуту, але й вона — лише «з Тобою», у стані бітуль перед сутністю Адама Кадмона. Це означає: «Хто сидить високо» (Тегілім 113:5): сутність залишається піднесеною, і лише її найнижчий рівень стає джерелом для нижчого рівня.

אך פי' המשפילי לראות בשמים ובארץ כפי שני פירושים הנ"ל. היינו שע"ז ממשיכים תוספת אור
ממהות ועצמות האור שבא"ק [שבאדם קדמון] שימשך בבחי' הגולה שעל ראשה.

Але пояснення слів «Хто схиляється, щоб поглянути на небо й землю», згідно з двома наведеними вище поясненнями, полягає в тому, що завдяки цьому притягують додаткове світло від буття й сутності світла в Адамі Кадмоні, щоб воно було притягнуте до рівня «чаші на її вершині».

«Хто схиляється, щоб поглянути на небо й землю» означає в обох тлумаченнях, що служіння людини притягує додаткове світло від самої сутності Адама Кадмона до «чаші на її вершині». Спускається більше, ніж звичайний найнижчий рівень.

(ולכן הגולה עם שהיא כמו גולת הכותרת ומקיף הרי היא כמו בחי' מקבל כדפירש"י [כדפירש רש"י]
בזכריה שם כמו ספל שבו השמן⁴⁶ היינו שמעצמות האור דא"ק [דאדם קדמון] יושך תוספת אור בגולה
:זו)

(Тому чаша, хоча й подібна до «чаші капітелі» та є охоплювальною, усе ж подібна до приймача, як пояснює там Раші у книзі Зехар'я: вона подібна до посудини, що містить олію. Тобто від сутності світла Адама Кадмона до цієї чаші притягується додаткове світло.)

Це пояснює, чому чаша, хоча й є короною, що охоплює, водночас є приймачем. Раші у своєму коментарі до Зехар'ї пов'язує «гула» зі словом «гулот» — «джерела», — і називає її посудиною, що містить олію; тут вона приймає додаткове світло від сутності Адама Кадмона.

27 וזהו באורך נראה אור.^{47,48} פ"י באורך לנוכח היינו כמו בחי' אתה ולא בחי' עמך שימוש מעצמות

האור דא"ק [דאדם קדמון] להיות נראה האור באב"ע [באצילות בריאה יצירה עשיה] כנ"ל

І ось що означає: «У Твоєму світлі ми бачимо світло». «У Твоєму світлі» — це пряме звернення, тобто рівень «Ти», а не рівень «з Тобою»: щоб із сутності світла Адам Кадмон світло притягувалося вниз і ставало видимим у світі еманції (Ацилут), світі творення (Брія), світі формування (Єцира) та світі дії (Асія), як сказано вище.

«У Твоєму світлі ми бачимо світло» — це пряме звернення до Б-га («Твоєму»), яке вказує на рівень «Ти», на саму сутність, а не просто на «з Тобою». Маамар тлумачить нір'е [букв. «видиме»] як «стає видимим»: додаткове світло із сутності Адам Кадмон стає видимим у всіх чотирьох світах — Ацилут, Брія, Єцира та Асія.

וגם נראה אנחנו שבבחי' זו נהיה חשובים כנ"ל בפ"י השקיפה כו'. וברך את עמך⁴⁹ כו'.

А також: «нас бачать» (нір'е), тобто на цьому рівні ми матимемо значення, як сказано вище в поясненні слів «Поглянь униз...». «І благослови народ Свій...»

«Ми бачимо» можна також прочитати як «нас бачать»: на цьому рівні Ізраїль вважають важливим. Це пов'язує нас зі словами «Поглянь униз... і благослови народ Свій, Ізраїль» (параграф 18), завершуючи маамар.

В АВОДІ

Міцвот людини притягують світло в Ацилут і очищують іскри кліпат нога. Однак ярму міцвот передує ярмо влади Небес: любов до Б-га «всією своєю силою», без меж, і цілковите відкладання власної волі — коли людина уподібнює себе пороку й дякує Б-гові за все, що Він посилає. Це досягає Волі всіх воль і низводить світло із самої сутності.

ПИТАННЯ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

1. У чому різниця між тфілін як предметом і дією їх накладання, і як маамар застосовує це до «тфілін» Б-га?
2. Як уявлення про те, що посудини мають «власне джерело», відповідає на запитання, яке постає зі слів «усе від Тебе»?
3. Чому самоусунення волі сильніше підкорює сітра ахра, ніж будь-яка окрема міцва?
4. Як два тлумачення слів «Хто принижує Себе, щоб дивитися на небо й землю» відповідають порядку Шма та слів «І буде, якщо ви слухатимете»?
5. Яке значення має те, що у словах «Бо в Тобі джерело життя» сказано «в Тобі», а не «Ти»?

Примітки

АБЗАЦ 1

1 ביאור על הנ"ל

Примітка вказує на паралельний варіант цього маамару в записі (ганаха), зробленому Мітелер Ребе й надрукованому в Сефер га-Маамарім 5563. Це ранній запис того самого вчення.

ПРИМІТКА КЕНОТ

הנחת אדה"א בסה"מ תקס"ג ע' סד.

АБЗАЦ 2

2 «Бо в Тебе джерело життя; у Твоєму світлі ми бачимо світло». Увесь маамар є поясненням цього вірша, до якого знову повертаються наприкінці.

Psalms 36:10 תהלים ל"ו:

כִּי־עֵמֶק מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אוֹר:

For with Thee is the fountain of life; In Thy light do we see light.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

3 תרי"ג מצות הן תרי"ג ארחין שבגולגלתא

«Ідра Рабба» описує шляхи в черепі Б-жественної «голови»; у примітці Кенот це джерело наведено разом із коментарем Арізала, щоб пояснити відповідність 613 міцвот цим шляхам.

Zohar III, 129a חז"ג קכט,

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה זח"ג קכט, א. ובביאור האריז"ל שם. מ"ה מס' א"א ספ"ד. לקי"ת ראה כא, ד.

4 דכל המצות נק' מצות הוי"ה

На сторінці 34a, у маамарі про ханукальні світильники, протиставлено вплив, що проникає всередину («пастухи», світло, що наповнює всі світи (мемале коль альмін)), впливові, що охоплює («князі», світло над ланцюгом послідовного розгортання світів згори вниз (ішталшелут)); також там пояснено слова «Бо Ти — мій світильник, Гавая, і Гавая осяє мою темряву» як два Імені Гавая: одне — всередині ланцюга розгортання, а друге — над ним. Тут ті самі два рівні постають як «міцвот Гавая» і «Мої міцвот» (параграф 13).

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה לעיל לד, א. ובסה"מ תקס"ג ע' סד מביא רא"י לזה "וכמ"ש מצוותי". במה שנתבאר כאן שבהקב"ה מניח תפילין יש ב' פירושים א' דהקב"ה הוא ז"א, והקב"ה מניח תפילין הוא המשכת המוחין לז"א ראה ד"ה את ה' האמרת — תש"ל סעי' ד.

5 הקב"ה מניח תפילין ומתעטף בציצית ומתפלל

Талмуд розповідає, що Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), накладає тфілін, і запитує, що написа-

но в них. Алтер Ребе використовує це, говорячи про власні «міцвот» Б-га.

ברכות ו' ברכות 6a Berakhot

ראש השנה י"ז ב"ב Rosh Hashanah 17b

ПРИМІТКА КЕНОТ

ברכות ו, א. ר"ה יז, ב. פסיקתא דר"כ פ"ה פרשת החודש. ראה גם לקמן סח, א. באוה"ת פ' ויצא תתנה, ב מביא שבוה יש שני פירושים האי דפי' הקב"ה היינו ז"א קדוש בוא"ו, והתפילין הם מוחין מאו"א הנמשכים, והפי' הבי' דתפילין הם ד' מוחין חו"ב והדעת נחלק לאחר"ג, והקב"ה היינו ואו"ס ב"ה שנמשך ומשפיל א"ע להיות מתלבש בהמוחין כמ"ש בתו"א פ' מקץ בביאור ע"פ כי עמך מקו"ח ע"ש, ראה גם באוה"ת ויקרא כרך ג ע' תתקטז. כרך ד ע' איקמב ואילך. וראה באוה"ת במדבר כרך א ע' ה "דהיינו התלבשות גילוי או"ס עם מוחין ומדות, דהיינו תוס' גילוי או"ס בע"ס שלא בדרך ההשתלשלות", ע"ש. וראה באוה"ת פ' ואתחנן ע' שלב. סה"מ תרכ"ז ע' קיא ואילך. פלח הרמון ויקרא ע' תז.

АБЗАЦ 4

6 אבא יונק ממזלא

Ідра Зута говорить, що Абба, тобто мудрість (Хохма), живиться від мазалія — потоку з бороди Аріх Анпіна. Альтер Ребе використовує це, щоб показати: Хохма отримує згори лише через «стрибок».

Zohar III, 289b זח"ג רפט,

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה זח"ג רפט, ב ובכ"מ. ע"ה שער הכללים פ"ה.

7 להיות או"ס מתלבש בחכמה

Примітка вказує на паралельне обговорення того, як Нескінченне світло одягається в Хохму.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה ספר המאמרים תש"ג ד"ה שיר המעלות ע' 23.

8 כי מי גוי גדול

Моше каже Ізраїлю, що немає великого народу, до якого Б-г був би так близько, як Ім'я Б-га (Гавая), наш Б-г, щоразу, коли ми кличемо до Нього. Талмуд (Брахот 6a) перелічує цю похвалу Ізраїлю серед віршів у тфілін Б-га; тут вона показує, що поєднання Нескінченного світла (Ор Ейн Соф) з мудрістю (Хохма) здійснюється заради Ізраїлю. (контекст: Steinsaltz Tanakh)

דברים ד' ז' Deuteronomy 4:7

כִּי מִי־גוֹי גָּדוֹל אֲשֶׁר־לוֹ אֱלֹקִים קְרִיבִים אֵלָיו כֹּה אֶלְקִינוּ כָּכָל־קְרָאנוּ אֵלָיו:

For what great nation is there, that hath G-d so nigh unto them, as the L-RD our G-d is whensoever we call upon Him?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

דברים ד, ז. ראה אוה"ת פ' ואתחנן ע' שלב ואילך. סה"מ תר"ל ע' רצו ואילך.

9

מה כתיב בהו כי מי גוי גדול

Талмуд запитує, що написано в тфілін Б-га, і перелічує похвали Ізраїлю, зокрема: «Бо хто є великим народом».

ברכות ו' א-כ"א Berakhot 6a:20-21

אמר לקה רב נחמן בר יצחק לרב חייא בר אבין: הני תפילין דמרי עלמא מה כתיב בהו? אמר לקה "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ". ומי משתבח קודשא בריך הוא בשבחיהו דישאל? אין, דכתיב: "את ה' האמרת היום". וכתיב: "וה' האמירך היום", אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם, ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם.

Rab Nahman b. Isaac asked Rab Hiyya b. Abin : What is written in the Tefillin of the L-rd of the Universe ? He answered, "And who is like Thy people Israel, a nation one in the earth?" (I Chron. xvii 21). Does, then, the Holy One, blessed be He, glory in the praises of Israel ? Yes, for it is written, "Thou hast avouched the L-rd this day" (Deut. xxvi. 17) and "The L-rd hath avouched thee this day " (ibid. v. 18). The Holy One, blessed be He, ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

10

שעיקר השפעת החכמה הוא בשביל נש"י

Саме цей уривок мається на увазі словами тексту «як буде пояснено нижче»: тут повторюється, що тфілін означає зв'язування згори донизу, а також пояснюється, що Хохма проходить через ангелів лише як через посланців, тоді як її справжня мета — притягнути Хохму в душі Ізраїлю.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה גם לקמן סט, א.

11

עולם חסד יבנה

Псалмоспівець (Ейсан га-Езрахі) каже: «Я сказав: милість буде збудована навіки». Очевидно, що олам тут означає «навіки»; маамар, як і хасидська традиція, розуміє його як «світ»: світ будується милістю. Цдака [праведне пожертвування] Б-га — це низведення згори вниз милості (Хесед), завдяки якій будуються світи. (контекст: Steinsaltz Tanakh)

תהילים פ"ט:3 Psalms 89:3

כִּי־אֲמַרְתִּי עוֹלָם חֶסֶד יִבְנֶה שְׁמִי תִכֵּן אֱמוּנַתְךָ בָּהֶם:

For I have said: 'For ever is mercy built; In the very heavens Thou dost establish Thy faithfulness.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

תהלים פט, ג.

АБЗАЦ 8

12

ממך הכל כתיב

Коли народ щедро жертвував на Храм, який мав збудувати його син, Давид благословив Б-га перед зібранням і сказав, що все, що вони дали, належало самому Б-гу: «Бо все — від Тебе, і з Твоєї руки ми дали Тобі».

Тут показано, що ніщо у вищих світах не має існування окремо від Б-га. (контекст: Steinsaltz Tanakh)

I Chronicles 29:14 דברי הימים א כ"ט:14

וְכִי מִי אֲנִי וּמִי עַמִּי כִּי־נִעְצָר כָּח לְהַתְנַדֵּב כְּזֹאת כִּי־מִמֶּךָ הַכֹּל וּמִיָּדָה נִתְּנוּ לָךְ:

But who am I, and what is my people, that we should be able to offer so willingly after this sort? for all things come of Thee, and of Thine own have we given Thee.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

דה"א כט, יד.

АБЗАЦ 9

13

והוא היודע והוא הדיעה

Мареј мекомот Kehot для цих слів (примітку наведено нижче).

ПРИМІТКА КЕНОТ

רמב"ם הלי יסודי התורה ב, י.

14

והוא היודע והוא הדיעה

Маймонід пише, що Б-г є Тим, Хто пізнає, пізнаваним і пізнанням — усе це єдине. Тут показано, що мудрість (Хохма) не має існування окремо від Б-га.

משנה תורה, Foundations of the Torah 2:10 Mishneh Torah

הלכות יסודי התורה ב:י

... שאלמלי היה חי בחיים יודע בדעה חוץ ממנו היו שם אלהות הרבה הוא וחזיו ודעתו, ואין הדבר כן אלא אחד מכל צד ומכל פנה ובכל דרך יחוד. נמצאת אתה אומר הוא היודע והוא הידוע והוא הדעה עצמה הכל אחד. ודבר זה אין כח בפה לאמרו ולא באון לשמעו ולא בלב האדם להכירו על בריו. ולפיכך אומר חי פרעה וחי נפשו ואין אומר חי הי אלא חי הי. שאין הבוֹרָא וחזיו שנים כמו חיי הגופים החיים או כחיי המלאכים. לפיכך ...

The Holy One, blessed is He! recognizes His Own Truth and knows it as it really is; and He does not know with an intelligence which is apart from Himself, as we know, for, we and our intelligence are not one, but the Creator, may He be blessed! and His Intelligence and His Life are One from every lateral, angle and manner of Unity. Since but for this, He would live a life and understand with an intelligence apart from Himself, then there would be many gods, He, His life ...

Torat Emet 363 (Public Domain) • Mishnah Torah, Yod ha-hazakah, trans. by Simon Glazer, 1927 (Public Domain)

15

במאמר דפתח אליהו

Мареј мекомот Kehot для цих слів (примітку наведено нижче).

ПРИМІТКА КЕНОТ

ת"ז בהקדמה.

16

וכד אנת תסתלק מנייהו אשתארו כגופא

У «Патах Елиягу» Елиягу каже Б-гу, що коли Він відсторонюється від сфірот, усі вони залишаються, наче тіло

без душі. Альтер Ребе використовує це як зразок для згаданого вище «об'єкта» міцви (заповіді).

Tikkunei Zohar 17a: י"ז תקוני זוהר

АБЗАЦ 13

17 והקב"ה יושב ועוסק בתורה

Талмуд описує, як Святий, благословенний Він (Кудша бріх ху), ділить Свій день, присвячуючи частину його сидінню й заняттю Торою. Тут ідеться про низведення букв Тори від Його великого Імені.

Avodah Zarah 3b:7: ג' עבודה זרה

איני? והא אמר רב יהודה אמר רב: שמים עשרה שעות הוי היום, שלש הראשונות — הקדוש ברוך הוא יושב ועוסק בתורה, שניות — יושב ודן את כל העולם כולו, כיון שרואה שנתחייב עולם כלליה — עומד מכסא הדיון ויושב על כסא רחמים,

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

ПРИМІТКА КЕНОТ

ע"ז, ג. ב. ראה לעיל ב. ב.

18 והקב"ה מתפלל יה"ר

Талмуд говорить, що Б-г молиться: «Нехай буде Моею волею, щоб милість Моя пододала гнів Мій». Тут це прочитується як низведення атрибутів Arīx Анпіна до Зеїр Анпіна.

Berakhot 7a:1: א' ברכות ז'

אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי: מניין שהקדוש ברוך הוא מתפלל? שנאמר: 'והביאותים אל הר קדשי ושמתים בבית תפלת', 'תפלתם' לא נאמר, אלא 'תפלת', מכאן שהקדוש ברוך הוא מתפלל.

R. Johanan said in the name of R. Jose : Whence is it that the Holy One, blessed be He, prays?] As it is said, "Even them will I bring to My holy mountain, and make them joyful in My house of prayer [lit. the house of My prayer]" (ibid. Ivi. 7). It is not said "their prayer" but "My prayer" ; hence we infer that the Holy One, blessed be He, prays.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

ברכות ז, א.

19 ורב חסד

«Щедрий на милість» — один із Тринадцяти атрибутів Милосердя, які в кабалі належать до Arīx Анпіна.

Exodus 34:6: ד' שמות ל"ד

ויעבר ה' על-פניו ויקרא ה' ה' אל רחום וחנון ארך אפים ורב-חסד ואמת:

And the L-RD passed by before him, and proclaimed: "The L-RD, the L-RD, G-d, merciful and gracious, long-suffering, and abundant in goodness and truth;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

20 והקב"ה ר"ל ז"א דאצ"י והתפילין הן מוחין מאו"א

Згідно з приміткою, Ор га-Тора наводить для цього тлумачення розповідь Зогару про тфілін, у якій чотири

moxin надходять до Зеїр Анпін від прихованого мозку Atika.

ПРИМІТКА КЕНОТ

באוה"ת פ' תבוא ע' תתרפו מציין בענין זה לזח"ג רסב, א בכונת תפילין "ומשירותא ומשיכותא דמוחא עילאה סתימאה דעתיקא דאתמשך בההוא ז"א אשתכח ד' מוחין בההוא ז"א", ע"ש. בלקרית שה"ש א, ב. ד, א. יט, ד. מציין לכאן. ראה סידור ז, ג.

21 והתפילין הן מוחין מאו"א הנמשכים לו

У примітці це місце із Зогар наводиться у зв'язку з каванією (зосередженням наміром) під час накладання тфілін: із потоку прихованого вищого мозку Атіка в Зеїр Анпіні виявляються чотири інтелектуальні сили (moxin).

Zohar, Vaetchanan 7:35-8:45: ח' ל"ה-ח' מ"ה

22 ובי פירושים הנ"ל

Пізніший розгляд двох тлумачень слів «Кудша бріх ху» та його тфілін, на який вказує примітка.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה תורת שמואל תרכ"ז ע' קא. ובד"ה אז ישיר תרס"ה ע' צו. בד"ה פדה בשלום תשל"ה סעי' ד (נדפס בסה"מ מלוקט ב ע' 1) הערה 42 מציין לכאן "המשך יו"ט של ר"ה תרס"ו (ע' ת"ט). תשי"ג פ"ה (ע' 14). ד"ה יו"ט של ר"ה ה'תשמ"ג ס"א וד"ה אדון עולם תשמ"ג ס"ג ואילך (סה"מ מלוקט ח"א ע' תכא. תל ואילך). ובסה"מ תרס"ו שם שזהו הפירוש למאמר"ל [שמור"פ ל, ט].

23 מצותי של המאציל

Мідраш говорить, що Б-г велить Ізраїлю робити те, що робить Сам. У примітці Kehot це наводиться через Сефер га-Маамарім 5666 як підстава для міцвот (заповідей), які виконує Сам Б-г.

Shemot Rabbah 30:9: ט' שמות רבה ל'

... הוי, מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי. אלא למי? ליעקב, שבחרו מכל העובדי כוכבים, ולא נתן להם, אלא מקצת. נתן לאדם ו' מצות, הוסיף לנח אחת, לאברהם ח', ליעקב ט', אבל לישראל נתן להם הכל. אמר רבי סימון בשם ר' חנינא: משל למלך, שהיה לפניו שלחן ערוך ומיני תבשילין. נכנס עבדו נתן לו חתיכה, שני נתן לו ביצה, שלישי נתן לו ירק, וכן לכל או"א. נכנס בנו נתן לו כל השולחן לפניו. אמר לו: לאלו נתתי מנה מנה, אבל את הכל נתתי ברשותך. כך ...

Another matter, "these are the ordinances" (Exodus 21:1), that is what is written: "He declares His words to Jacob" (Psalms 147:19); these are the commandments, "His statutes and ordinances to Israel" (Psalms 147:19); these are the ordinances. Because the attributes of the Holy One blessed be He are unlike the attributes of flesh and blood. The attribute of flesh and blood is that he instructs others to perform, but he does not perform anything. The Holy One blessed be He is not so. What He performs, He says to Israel ...

Daat Shemot Rabbah (Public Domain) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

24

וארחות הוי"ה

Псалом Давида: «Усі шляхи Імені Б-га (Гавая) — милість і істина для тих, хто береже Його союз і Його свідчення». Маамар називає самі міцвот «шляхами Гавай» — каналами, якими Нескінченне світло (Ор Ейн Соф) проходить у світ еманції (Ацилут). (контекст: Steinsaltz Tanakh)

Psalms 25:10: תהילים כ"ה:

כָּל־אַרְצוֹת ה' חֶסֶד וְאֱמֶת לְנֹצְרֵי בְרִיתוֹ וְעֲדָתוֹ:

All the paths of the L-RD are mercy and truth Unto such as keep His covenant and His testimonies.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

АБЗАЦ 14

25

לברר הנר"נ שלהם

Цей уривок навчає, що кожне низведення Ейн Соф, як у нижчому єднанні (іхуда татаа), так і у вищому єднанні (іхуда ілаа), відбувається завдяки спуску душі в тіло заради піднесення — очищенню, якого бейноні досягає через міцвот.

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה לקו"ת בלק סט, ב.

АБЗАЦ 15

26

דתפילין שלנו

Текстовий варіант: замість «наші тфилін» (де-тфилін шелану) у глосі написано «як тфилін» (ке-тфилін), тобто тфилін Моше й Аарона містили ті самі чотири уривки, що й наші.

ПРИМІТКА КЕНОТ

בהגהת הרה"ח ר' אשר: כתפילין.

АБЗАЦ 16

27

המשפילי לראות בשמים ובארץ

Псалмоспівець прославляє Б-га, Який сидить на висоті й «схиляється, щоб побачити небо й землю»: навіть небеса лежать нижче від Нього. Маамар тлумачить слово гамашпілі («понижуючи Себе») як те, що Б-г понижує Себе, спершу щоб бути облаченим у «небо й землю» (емоційні атрибути (Зеїр Анпін) і жіночий аспект / Малхут (Нуква)), а за другим прочитанням — як те, що небо й земля в служінні людини зумовлюють це пониження. (контекст: Steinsaltz Tanakh)

Psalms 113:6: תהילים קי"ג:

הַמְשַׁפִּילִי לְרֹאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

That looketh down low Upon heaven and upon the earth?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

28

רם על כל

Псалмоспівець каже: «Ім'я Б-га (Гавая) вище за всі народи; Його слава — над небесами». Трансцендентність

Б-га — це вихідна точка, з якої Він понижує Себе. (контекст: Steinsaltz Tanakh)

תהילים קי"ג: Psalms 113:4

רָם עַל־כָּל־גּוֹיִם ה' עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ:

The L-RD is high above all nations, His glory is above the heavens.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

29

כד אנת תסתלק מינייהו

«Патах Еліягу»: коли Б-г відсторонюється від сфер духовного прояву (сфірот), вони залишаються, наче тіло без душі. Тут це описує стан «сну» nagorі.

Tikkunei Zohar 17a: תקוני זוהר י"ז

АБЗАЦ 18

30

השקיפה ממעון קדשך מן השמים

Після того як віддав усі свої десятини, землероб проголошує, що виконав усе, що йому було заповідано, і молиться: «Поглянь униз зі Своєї святої оселі, з небес, і благослови Свій народ Ізраїль та землю, яку Ти дав нам». Маамар тлумачить цей погляд униз як входження Нескінченного світла (Ор Ейн Соф) у сфери духовного прояву (сфірот), що приносить благословення Ізраїлю. (контекст: Steinsaltz Tanakh)

דברים כ"ו:ט"ו Deuteronomy 26:15

הַשְׁקִיפָה מִמַּעוֹן קֹדֶשְׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבָרַךְ אֶת־עַמְּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֵת הָאָדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וּדְבָשׁ:

Look forth from Thy holy habitation, from heaven, and bless Thy people Israel, and the land which Thou hast given us, as Thou didst swear unto our fathers, a land flowing with milk and honey.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

31

באורך נראה אור

Псалом Давида: «Бо в Тебе джерело життя; у Твоєму світлі ми бачимо світло»: очевидно, близькість до Б-га дає життя й розуміння. Тут nip'e, «ми бачимо», також прочитується як «нас бачать»: у світлі Б-га Ізраїль постає значущим. (контекст: Steinsaltz Tanakh)

Psalms 36:10: תהילים ל"ו:

כִּי־עֵמֶק מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אוֹר:

For with Thee is the fountain of life; In Thy light do we see light.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

תהלים לו, י.

АБЗАЦ 19

32

וגלה על ראשה

Ангел запитує Захарію, що той бачить, і той описує суцільно золотий світильник-менору з чашею для олії на вершині, сімома лампадами та сімома трубками для лампад. Маамар тлумачить кожну частину як рівень у

низхідному розгортанні світла. (контекст: Танах Стейнзальца)

Zechariah 4:2: זכריה ד'

וַיֹּאמֶר אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה וְאָמַר רְאִיתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כְּלָה וְגִלְתָּהּ עַל-
רֹאשָׁהּ וְשִׁבְעָה נְרִיתֶיהָ עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצְקוֹת לְזֵרוֹת אֲשֶׁר עַל-
רֹאשָׁהּ:

And he said unto me: 'What seest thou?' And I said: 'I have seen, and behold a candlestick all of gold, with a bowl upon the top of it, and its seven lamps thereon; there are seven pipes, yea, seven, to the lamps, which are upon the top thereof;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

זכריה ד', ב.

33

מלי דאצי נעשה עתק לבריא

Танія розд. 20 пояснює абсолютну єдність Б-га: виникнення світів із небуття не вносить у Нього жодної зміни; це ілюструється душею, літери думки й мовлення якої виходять із десяти її сил. Це тло для розуміння того, як найнижчий рівень вищого стає джерелом нижчого.

Tanya, Likkutei Amarim 20: תניא, חלק ראשון; ליקוטי אמרים כ'

ПРИМІТКА КЕНОТ

ראה ע"ה שער כללות דרושי אבי"ע פ"ג. תניא פ"ב. לקוית שלח לט, ד.
מסעי צב, ב.

34

גולת הכותרת

Перераховуючи роботи Хірама для Храму Шломо, вірш називає два стовпи та «чаші наверхшій» на них — округлі кулі, що увінчують стовпи. Маамар тлумачить слово «котерес» («наверхшя») як «те, що увінчує», — вінець, подібний до Кетеру. (контекст: Танах Стейнзальца)

I Kings 7:41: מלכים א' ז'

עַמֻּדִים שְׁנַיִם וְגִלְתָּ הַכֹּתֶרֶת אֲשֶׁר-עַל-רֹאשׁ הָעַמֻּדִים שְׁתֵּי וְהַשְּׁכָכֹת
שְׁתֵּי לְכֶסֶת אֶת-שְׁתֵּי גִלְתֹּת הַכֹּתֶרֶת אֲשֶׁר עַל-רֹאשׁ הָעַמֻּדִים:

the two pillars, and the two bowls of the capitals that were on the top of the pillars; and the two networks to cover the two bowls of the capitals that were on the top of the pillars;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

מלכים א' ז, מא.

АВЗАЦ 20

35

ושני זיתיי עליה אי מימין הגלה

Захарія описує два оливкові дерева біля менори: «одне праворуч від чаші, а друге ліворуч від неї». Тут це мудрість (Хохма) і розуміння (Біна) Атік Йоміна. (контекст: Танах Стейнзальца)

Zechariah 4:3: זכריה ד'

וְשְׁנַיִם זֵיתִים עָלֶיהָ אֶחָד מִיְמִין הַגִּלְתָּהּ וְאֶחָד עַל-שְׂמָאלָהּ:

and two olive-trees by it, one upon the right side of the bowl, and the other upon the left side thereof.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

36

נוצר ונקח

У тринадцяти атрибутах, які Б-г проголошує, проходячи перед Моше, сказано: Він «зберігає милість (ноцер хесед) для тисяч ... і очищує (ве-наке)». У Кабалі це два з тринадцяти «мазалос» борода Аріх Анпіна. (контекст: Танах Стейнзальца)

Exodus 34:7: שמות ל"ד

נֹצֵר חֶסֶד לְאַלְפִים נֶשָׂא עֵזוֹ וְנָשָׂע וְחִטָּאָה וְנָקָה לֹא יִנָּקָה פֶּקֶד עֲוֹן אָבוֹת
עַל-בָּנִים וְעַל-בָּנֵי בָנִים עַל-שְׁלָשִׁים וְעַל-רִבְעִים:

keeping mercy unto the thousandth generation, forgiving iniquity and transgression and sin; and that will by no means clear the guilty; visiting the iniquity of the fathers upon the children, and upon the children's children, unto the third and unto the fourth generation.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

АВЗАЦ 21

37

כד אתכפיא סט"ח

Зоар навчає, що коли підкорюють іншу сторону (сітра ахра), слава Святого підноситься в усіх світах. Тут саме розчавлення оливи дає її олію.

Zohar II, 128b: זח"ב כח, כב

ПРИМІТКА КЕНОТ

זח"ב כח, ב. ראה בהנסמן לקמן פט, ד.

АВЗАЦ 25

38

בכל מאדך

Моше наказує Ізраїлю: «Люби Гаваю, Б-га твого, усім серцем, усією душею і всім своїм "меод"», тобто, як сказано просто, «усією своєю міццю». Меод, буквально «дуже багато», тлумачиться як любов без меж — «небо» другого тлумачення; тлумачення Мішни (25.9) — це «земля». (контекст: Steinsaltz Tanakh)

Deuteronomy 6:5: דברים ו'

וְאָהַבְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ:

And thou shalt love the L-RD thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

39

המשפילי לראות בשמים ובארץ

Тут слід читати другий спосіб: «небо і земля» у служінні людини призводять до того, що Б-г Сам сходить донизу.

Psalms 113:6: תהילים קי"ג

הַמְשַׁפִּילִי לְרֹאוֹת בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ:

That looketh down low Upon heaven and upon the earth?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

40

וכמ"ש בכהאריי ז"ל

За приміткою, цей маамар наводить Ец Хаїм як джерело вчення про те, що єднання Абби та Імми відбуває-

тсья через самопожертву, а також перелічує паралелі в Лікутей Тора і Derech Mitzvosecha.

ПРИМІТКА КЕНОТ

בד"ה חביב אדם תשי"ג ע' קסח נסמן לע"ה. וכה"ה גם בלקו"ת אמור לג, ג ובכ"מ. ובדרך מצותיך מצות קדוש השם נסמן לפע"ה שער נפ"א פ"ד ה, ו. וראה ג"כ ע"ה שט"ל דרוש י' יא. לקו"ת נשא כב, א. אמור לב, ד ובכ"מ (כ"ק אדמו"ר זי"ע בספר המאמרים תשי"ג שם).

41

למה קדמה שמע לוה"י

Мишна пояснює, що Шма стоїть на початку, аби людина спершу прийняла ярмо царювання Небес, а вже потім — ярмо міцвот. Тут це відповідає порядку притягнення вінця (Кетер) згори вниз, перш ніж світло ввійде в посудину.

ברכות י"ג א"כ: Berakhot 13a:21

אמר רבי יהושע בן קרחה: למה קדמה פ'רשת "שמע" ל"והיה אם שמוע" — כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה, ואחר כך מקבל עליו עול מצות. "והיה אם שמוע" ל"ויאמר" — ש"והיה אם שמוע" נוהג בין ביום ובין בלילה, "ויאמר" אינו נוהג אלא ביום בלבד.

R. Joshua b. Karhah said: Why does the section "Hear, O Israel" precede "And it shall come to pass if ye shall hearken"? So that a man shall first receive upon himself the yoke of the kingdom of heaven, and afterwards receive upon himself the yoke of the commandments. And why does "And it shall come to pass if ye shall hearken" precede "And the L-rd spake"? Because the former applies both during the day and night, but the latter during the day only.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

ברכות יג, א.

42

בכל מדה שמודד לך

Мишна тлумачить слова «усією своєю міццю» (меодеха) як подяку Б-гові за будь-яку міру, яку Він дає. Альтер Ребе називає це прийняття «землею» — самоусуненням власної волі.

ברכות נ"ד א"ר: Berakhot 54a:6

חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה, שנאמר: "ואהבת את ה' אלקיך בכל לבבך וגו'". "בכל לבבך" — בשני יצרים, ביצר טוב וביצר הרע. "ובכל נפשך" — אפילו הוא נוטל את נפשך. "ובכל מאדך" — בכל ממונה. דבר אחר: "בכל מאדך" — בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו.

A man is in duty bound to utter a benediction for the bad even as he utters one for the good ; as it is said, "And thou shalt love the L-rd thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might" (Deut. vi. 5) — "with all thy heart," i.e. with thy two impulses, with the good and the evil impulse ; "with all thy soul," i.e. even if He take thy soul; "with all thy might," i.e. with all thy wealth. Another ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

ПРИМІТКА КЕНОТ

ברכות נד, א.

43

והיה אם שמוע

Моше каже Ізраїлю: «І станеться, якщо ви слухатиметеся Моїх міцвот» — це другий абзац Шма, присвячений дотриманню міцвот. Тут ідеться про притягнення світла до посудин емоційних атрибутів (Zeir Anpin) і жіночого аспекту / Малхут (Нуква). (контекст: Steinsaltz Tanakh)

Deuteronomy 11:13ג"א: דברים

והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את ה' אלקיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם:

And it shall come to pass, if ye shall hearken diligently unto My commandments which I command you this day, to love the L-RD your G-d, and to serve Him with all your heart and with all your soul,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

АБЗАЦ 26

44

כי עמך מקור חיים

Псалом Давида: «Бо з Тобою джерело життя». Альтер Ребе наголошує на словах «з Тобою», а не «Ти»: джерело — лише підпорядкований рівень сутності. (контекст: Steinsaltz Tanakh)

Psalms 36:10י"ו: תהילים

כי עמך מקור חיים באורך גראף-אור:

For with Thee is the fountain of life; In Thy light do we see light.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

45

המגביהי לשבת

Псалмоспівець запитує: «Хто подібний до Імені Б-га (Гавая), нашого Б-га, що перебуває на висоті?» Маамар прочитує ці слова так: сутність залишається піднесеною, навіть коли її найнижчий рівень стає джерелом наступного світу. (контекст: Steinsaltz Tanakh)

Psalms 113:5ה'ק"ג: תהילים

מי כהי אלקינו המגביהי לשבת:

Who is like unto the L-RD our G-d, That is enthroned on high,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

46

כדפירש"י בזכריה שם כמו ספל שבו השמן

Раші зіставляє гула (чашу) з гулос («джерелами») (Ег-шуа 15:19) і пояснює, що це велика кругла чаша; олія витікає з неї трубками до кожного світильника. Альтер Ребе використовує це, щоб показати, що чаша — вінець (Кетер) — також приймає додаткове світло згори.

Rashi on Zechariah 4:2י"ב: רש"י על זכריה

וגולה על ראשה. כמו (יהושע טז) גולות עלית לשון מעיין כמין ספל גדול עגול: ושבעה נרותיה. כמין בזיכין שנותנין השמן והפתילה לתוכה: שבעה ושבעה מוצקות. לכל נר ונר באין שבעה צנורות קטנים שהשמן זב מן הגולה דרך אותן מוצקות לכל נר ונר:

with its oil - bowl on top of it as in (Josh. 15:19): "The upper springs". This is an expression for a spring, [hence] a sort of

large round bowl. and its seven lamps A type of vessel into which oil and wicks are inserted. seven tubes each Seven small tubes come to every lamp, for the oil flows from the bowl through those tubes into each lamp.

On Your Way (Public Domain) • The Judaica Press complete Tanach with Rashi, translated by A. J. Rosenberg (CC-BY)

АБЗАЦ 27

47 וזהו באורך נראה אור

Мареј мекомот Kehot для цих слів (примітку наведено нижче).

ПРИМІТКА КЕНОТ

בלקו"ת יוה"כ עא, ב מציין לכאן.

48 באורך נראה אור

«У Твоєму світлі ми бачимо світло»: пряме звернення «Твоєму» вказує на саму сутність, а «nir'e» («бачимо») прочитується як «його бачать» (світло, явлене в усіх світах) і «нас бачать» (Ізраїль вважають важливим). (контекст: Steinsaltz Tanakh)

תהילים ל"ו:10 Psalms 36:10

כִּי־עִמָּךְ מְקוֹר חַיִּים בְּאוֹרְךָ נִרְאָה־אֹר:

For with Thee is the fountain of life; In Thy light do we see light.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

49 השקיפה כו. וברך את עמך

«Поглянь униз зі Своїї святої оселі... і благослови Свій народ, Ізраїль» — цитата з абзацу 18, якою завершується маамар.

דברים כ"ו:15 Deuteronomy 26:15

הַשְׁקִיפָה מִמַּעוֹן קֹדֶשְׁךָ מִן־הַשָּׁמַיִם וּבָרַךְ אֶת־עַמֶּךָ אֶת־יִשְׂרָאֵל וְאֶת הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נָתַתָּה לָנוּ כְּאֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לְאֲבוֹתֵינוּ אֶרֶץ זָבַת חֶלֶב וְדָבָשׁ:

Look forth from Thy holy habitation, from heaven, and bless Thy people Israel, and the land which Thou hast given us, as Thou didst swear unto our fathers, a land flowing with milk and honey.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LikuteiTorah.com

ХАСИДСЬКА ПАРША

Про це видання

This edition contains the Hebrew text, the English translation, our explanations i the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References", including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

Цитовані джерела за Сефарією: Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); Torat Emet 363 (Public Domain); Mishnah Torah, Yod ha-hazakah, trans. by Simon Glazer, 1927 (Public Domain); Daat Shemot Rabbah (Public Domain); The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY); On Your Way (Public Domain); The Judaica Press complete Tanach with Rashi, translated by A. J. Rosenberg (CC-BY).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

Український переклад і пояснення підготовлено для LikuteiTorah.com за допомогою ШІ (openai/gpt-6-luna-pro:batch) та звірено з єврейським текстом і Sefaria; редактором-людиною ще не перевірено. Будь ласка, важливе перевіряйте за єврейським текстом.

Ребе просив вивчати маамарим тижневої парші — «Хасидську паршу» — протягом того тижня, розподіливши навчання на сім днів (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Навіщо її вивчати та благословення Ребе: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Безкоштовний некомерційний проєкт; тут нічого не продається. Не пов'язаний із Kehot, Sefaria чи Lubavitch Library. © likuteitorah.com

Із likuteitorah.com/uk/torah-ohr/mikeitz/6/

НА ЧЕСТЬ

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Батько Ребе, реб Леві-Іцхок